

Zranitelný cizinec s dočasnou ochranou a nouzové ubytování

- ✓ Pro všechny osoby s dočasnou ochranou (dále jen „DO“) na území České republiky platí, že **pro bezplatné ubytování musí osoby s DO splňovat zároveň dvě podmínky: 1) patřit do zranitelných skupin** vyjmenovaných v § 6b odst. 1 písm. a) a v § 6b odst. 1 písm. e) bodech 1 až 6 zák. č. 66/2022 Sb. **a zároveň 2) mít přiznanou humanitární dávku – dále jen „HuD“** (§6b odst. 3 zák. 65/2022 Sb.¹). Kdo nárok na dávku nemá, ztrácí možnost bydlet zdarma ve státem garantovaném ubytování přidělovaném prostřednictvím ministerstva vnitra.
- ✓ **Zranitelnost cizince s DO se prokazuje prostřednictvím žádosti o HuD.** Bez podání žádosti o HuD nebude žádná osoba posouzena jako zranitelná.
- ✓ **Mezi zranitelné osoby patří** nezletilé dítě, studující osoba v ČR do 26 let (zranitelnou osobou není student studující např. online školu na Ukrajině), osoba pečující o dítě do 6 let věku, těhotná žena, osoba invalidní nebo držitel průkazu osvědčujícího zdravotní postižení, osoba pečující o osobu invalidní nebo zdravotně postiženou, osoba starší 65 let.
- ✓ Pokud cizinec s DO nepožádal o HuD, nelze jeho zranitelnost vyhodnotit. Proto je nezbytné, pokud si chce osoba s DO nárokovat bezplatné ubytování či případně požádat o jinou sociální podporu státu (mimořádná okamžitá pomoc – viz dále), aby o HuD požádala a HuD byla vyhodnocena. Pokud mu bude HuD přiznána a bude zranitelnou osobou, může mít i nadále po 150 dnech od udělení DO bezplatné ubytování přidělované pouze prostřednictvím KACPU/OAMP v systému HUMPO.
- ✓ **Cizinci s DO, který sice je zranitelnou osobou, ale nebyla mu přiznána HuD, a hrozí mu ukončení bydlení v nouzovém ubytování, je možné po zhodnocení jeho celkové příjmové, majetkové a sociální situace poskytnout mimořádnou okamžitou pomoc na úhradu nezbytného jednorázového výdaje² (dále jen „MOP jednorázový výdaj“).**
- ✓ **MOP jednorázový výdaj nicméně není určena k úhradě opakujících se předvídatelných nákladů.** Lze ji poskytnout k překlenutí náhlé situace, kdy osobě bezprostředně hrozí ztráta bydlení/ubytování. Základním nástrojem k úhradě nákladů na bydlení je HuD³, která v sobě nese státem zohledňované náklady na bydlení. **Pokud cizinec s DO v aktuálním měsíci nepodal žádost o HuD a bude žádat o MOP jednorázový výdaj, bude poučen o tom, že musí podat žádost o HuD;** přiznání HuD a její výše budou zohledněny při posuzování případného nároku na MOP jednorázový výdaj.
- ✓ **Prioritní finanční podpora státu zranitelným cizincům s DO je HuD a bezplatné ubytování; nelze obecně interpretovat, že na MOP jednorázový výdaj k úhradě nákladů na ubytování/bydlení vznikne nárok „automaticky“, pokud je osoba zranitelnou, avšak nevznikne jí z důvodu příjmového testu nárok na HuD.**
- ✓ O HuD se musí **požádat** vždy nejpozději **do konce aktuálního měsíce, na který se žádá.**
- ✓ O MOP jednorázový výdaj se žádá na Úřadu práce ČR podle místa faktického bydliště. Žádost není digitalizována (jako je tomu u HuD), tzn. cizinci s DO ji musí podat na předepsaném formuláři (formuláře jsou dostupné na pobočkách, nebo na webových stránkách MPSV).⁴

¹ Na základě § 6b odst. 3 zák. č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace, ve znění pozdějších předpisů, patří mezi zranitelné osoby ty, které jsou pro účely vyhodnocení nároku na HuD uvedeny v § 6b odst. 1 písm. a) a § 6b odst. 1 písm. e) bodech 1 až 6 zákona č. 66/2022 Sb., o opatřeních v oblasti zaměstnanosti a oblasti sociálního zabezpečení v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace, ve znění pozdějších předpisů.

² Ustanovení § 2 odst. 5 písm. a) zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů.

³ Pokud cizinec s DO nemá bezplatné ubytování, jsou v nároku a výši HuD zohledňovány vždy započitatelné náklady ve výši 2 400 Kč (jiné bydlení/ubytování než byty v evidenci MPSV) nebo 3 000 Kč (byty v evidenci MPSV) na osobu měsíčně.

⁴ Žádost lze podat přímo na Úřadu práce ČR, či dálkovým přístupem např. prostřednictvím bankovní identity, opatřením elektronického podpisu.

Žádost o MOP jednorázový výdaj a další potřebné informace lze nalézt na webové adrese: [Mimořádná okamžitá pomoc \(uradprace.cz\)](https://www.uradprace.cz).

- ✓ U MOP jednorázový výdaj se zkoumají příjmové, majetkové a sociální poměry všech osob společně posuzovaných.
- ✓ Rozhodné období pro zkoumání příjmu a majetku jsou 3 měsíce předcházející měsíci podání žádosti a aktuální měsíc.
- ✓ O MOP jednorázový výdaj má být rozhodnuto bezodkladně, pokud má Úřad práce ČR k dispozici všechny rozhodné skutečnosti pro účely nároku a její výše.
- ✓ K žádosti je nutné především přiložit doklady o výši příjmů všech společně posuzovaných osob, prohlášení o celkových sociálních a majetkových poměrech žadatele a všech společně posuzovaných osob, výši nákladů na bydlení, které cizinci s DO a jeho rodině byly stanoveny uhradit (a že k úhradě nedošlo).
- ✓ Stanovení nároku a výše MOP jednorázový výdaj bude odrážet skutečnost, aby zranitelnému cizinci s DO a s ním společně posuzovaným osobám **zbyla na základě zhodnocení příjmů a majetku částka na odůvodněné náklady na bydlení a živobytí**.
- ✓ **MOP jednorázový výdaj se nepovažuje pro účely nároku a výše HuD za příjem.**
- ✓ MOP jednorázový výdaj lze cizincům s DO poskytnout i v jiných případech, např. na kauci.
- ✓ MOP jednorázový výdaj může být poskytnuta i v případě, kdy cizinec s DO v dobré víře očekával, že mu bude nouzové ubytování poskytnuto bezplatně v minulých měsících, protože před těmito měsíci tomu tak bylo, nicméně nouzové ubytování mu nově uhrazeno nebylo z důvodu aplikace z. č. 65/2022 Sb. (kumulativní podmínka) a hrozí mu ukončení ubytování z důvodu nedodržení závazku k úhradě nákladů za bydlení (odbydlená doba).

Doplňující informace:

- ✓ Situace, kdy je cizinci s DO zamítnuta HuD a ztrácí tak nárok na bezplatné ubytování, i přes případnou podporu státu formou MOP jednorázový výdaj musí osoba vyvinout aktivitu k nalezení bydlení odpovídající jeho finanční situaci. Je nutné, aby byli zranitelní cizinci s DO zároveň aktivní a snažili se tuto situaci řešit a nespolehnali na MOP jednorázový výdaj.
- ✓ Jedním z podkladů pro vyhodnocení MOP jednorázový výdaj může být i vyjádření sociálního pracovníka (např. obecního úřadu různého typu v přenesené působnosti, neziskové organizace), že se **cizinec s DO snaží svoji situaci řešit**.
- ✓ **Cizinci s DO se mohou s dotazy obracet na níže uvedené kontakty Úřadu práce ČR**, ale také na další příslušné instituce např. na neziskové organizace působící v této oblasti:
 - Call centrum Úřadu práce ČR: +420 800 779 900
 - Linka pro občany Ukrajiny s DO: +420 950 180 100